

vezala izplačati upnikom inozemskih
nikoli poravnano, glasom katere se je ob-
podružnic v celoti njihove terjatve, do-
maćim upnikom pa 73%, ako je bila
njihova terjatev manjša nego 5000 lir,
ostalim upnikom pa 68% odstotkov
njihovih terjatev.

Navzlic tej razmeroma ugodni porav-
navi (Banca Adriatica!) je generalni
državni pravnik vložil proti upravne-
mu svetu, ravnateljstvu in odboru
banke dne 11. avgusta l. 1923. na visoki
sodni dvor kazensko ovadbo, v kateri
je bilo obtoženo nič manj kot 42 oseb.
Permanentna obtožilna komisija viso-
kega sodnega dvora je s svojo razsodbo
od 23. novembra 1923. odločila, da naj
se uvede kazensko postopanje le proti
upravnim svetnikom in generalnemu
ravnatelju, medtem ko je ostale obto-
žence oprostil.

Glasom razsodbe permanentne komi-
sije je bilo uvedeno kazensko postop-
anje proti sledečim osebam, ki so se
dele v nekdanjem upravnem svetu ban-
ke: Pogliano Angelo, Venzaghi Achille,
Bertarelli Luigi, Coppi Cesare, Galazzi
Ernesto, Galimberti Carlo, senator Ga-
vazzi Ludovico, Mazzanti Luigi, Rappa-
port Leo, senator Scalini Enrico in po-
Combe Alfredo. Vsi ti gospodje so ob-
toženi: a) delikta, katerega predvideva
čl. 863 št. 3. trgovskega zakonika v zvezi
s čl. 861 trg. zak. in kr. odlok-zakon z
dne 28. 12. 1921. št. 1861, ker so kot u-
pravitelji in kot generalni ravnatelji
banke (obtožene Combè), nad katero
je bil proglašen moratorij z razsodbo
kr. tribunala v Rimu z dne 29. decem-
bra 1921. podelili delničarjem za po-
slovno leto 1920. očitno neobstoječo
8% dividendo, s čimer so zmanjšali dru-
žabni kapital banke za 25.200.000 lir; b)
delikta, kakor ga predvideva čl. 863, 1.
odstavek, čl. 860 in čl. 861 2. odst. trg.
zak. in 1. odst. kr. dekreta-zakona z
dne 28. 12. 1921, ker so kot upravitelji
oziroma ravnatelji banke zmanjšali nje-
ne aktive za znesek 1.269.612 lir, kate-
rega so razdelili kot del očitno ne-
obstoječega dobička v poslovnem letu
1920 in pa znesek 566.980 lir med ravn-
telje, soravnatelje in podravnatelje
banke, ker so v lastno korist zmanj-
šali aktivno banke za znesek 360.000 lir
kot naknadno nagrado, povrh nagrade
v znesku 100.000 lir, katero jim je do-
ločil občni zbor delničarjev. Povrh tega
sta Pogliano Angelo in po Poletti Ro-
berto obtožena radi aždijataže (umetne-
ga dvigavanja vrednosti) delnic banke.

Obraznava proti obtožencem je pri-
čela že dne 24. aprila 1924., pa je bila
prenešana, ker so zagovorniki ugovar-
jali z nedopustnostjo sodnega postopa-
nja in predlagali preiskavo potom zve-
denec, ali je bila banka še aktivna, ko
je zaprosila za moratorij. Ugovor ne-
dopustnosti sodnega postopanja je visoki
sodni dvor zavrnil, pač pa je dopustil
preiskavo potom zvedencev o položaju
banke dne 29. 12. 1921, ko so bila ustav-
ljena plačila, in o opravičenosti divi-
dend in nagrad, ki so bile razdeljene v
bilanci za poslovno leto 1920. Med tem
časom je preiskava zvedencev ugotov-
ila, da je bila banka dne 29. 12. 1921
aktivna, da je bila bilanca za leto 1920.
pravilno sestavljena in da so bile opravi-
čene tudi dividende in nagrade za po-
slovno leto 1920.

Po dolgem času je pred nekaj tedni
zopet pričelo nadaljevanje razprave, za
katero vlada v Rimu in sploh v celi
Italiji veliko zanimanje. Tribune v se-
natu so vedno natlačene polne občini-
stva, ki sledi za razpravo z vedno ve-
liko pozornostjo. Nenavado zanimanje
italijanske javnosti je docela razum-
ljivo, ako pomislimo, da je bilo s po-
lomom banke prizadeto nič manj nego
400.000 vlagateljev. Kar pa daje poseb-
no obilježje tej obravnavi, je okolnost,
da zagovarja obtožence nič manj nego
17 odvetnikov, med katerimi so imena
najslavnejših in najboljših italijanskih
odvetnikov, in da bo sodilo obtožence
nič manj nego 80 porotnikov-senator-
jev, ki radi te obravnave že 17. dan po-
trpežljivo grejejo svoje senatorske stol-
čke.

Po zaslišanju obtožencev in mnogo-
številnih prič so prišli v sredo na vrsto
govori. Kot prvi je govoril generalni
državni prokurator Santoro. V svojem
govoru, ki je trajal nad pet ur, je
državni pravnik pretirano omenil, da
je bil polom banke »di Sconto« največji
polom, kar jih pozna bančna zgodovi-
na in da je bilo s tem polomom uničeno
nad 400.000 vlagateljev. Ob koncu svo-
jega govora je državni pravnik pred-
lagal, da se upravni svetnik Pogliano
obsoji na 4½ leta ječe, nekdanji gene-
ralni ravnatelj Cambe na 3 leta ječe,
ostali obtoženci pa oprostijo radi nedo-
statka dokazov.

Za državnim pravnikom so prišli na
vrsto zagovorniki obtožencev, ki danes
že tretji dan bruhajo ogenj in žveplo na
državnega pravdnika ter dokazujejo
nedolžnost obtožencev. Do sedaj je od-
nesel največje lavorike odvetnik Ca-
vaglia iz Turina, ki že skozi 47 let iz-
vršuje svoj odvetniški poklic. Obrambni
govor častiljivega starčka, ki je bil
prežet od mladinskega ognja in zano-
sa in pa globokomnosti starega stro-
kovnjaka, je trajal kar cele tri ure. To-
da s tem obramba nikakor še ni izčrpa-
na, kajti za njim pridejo na vrsto še
razni drugi znameniti odvetniki, med
njimi tudi slavni kriminalist Enrico
Ferri, ki bo radi večjega učinka naj-
brže govoril kot zadnji.

Italijanska javnost pričakuje z nape-

tim zanimanjem konec te dolgotrajne
toda skrajno zanimive razprave, kar se
bo zgodilo najbrže v torek, ko bodo na-
posled končani obrambni govori zago-
vornikov. Po končani obravnavi odide-
jo senatorji na zaslužene počitnice, ki
pa bodo jako kratke, zakaj dne 8. mar-
ca se prične novo zasedanje senata, pa
že ne več kot sodnega dvora, ampak
kot zakonodajnega zbora.

Politične vesti

POLITIČNI POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI
Razne kombinacije, ki se širijo te dni v
javnosti, govorijo o možnosti novih volit-
ev. Radikalni krogi pa odločno odkla-
njajo to domnevo, izzemši slučaj skrajne
potrebe, če bi namreč radičevci odpovedali
svojo solidarnost z današnjo koalicijo in
če ne bi bila možna kak druga kombi-
nacija. Beogradska novinarska agencija
trdi kljub vsemu oporekanju, da se v res-
nih političnih krogih vršijo predhodni raz-
govori med radikali in demokrati. Ti razgo-
vori da se celo konkretizirajo v smeri,
da je danih dovolj pogojev za **evantelni
vstop demokratov v koalicijo**. Isti vir trdi,
da ni izključeno, da ta vlada za vsak slu-
čaj pripravi nov volilni zakon. Te spre-
membe da bi se izvršile po zaključitvi pro-
računski razpravi, ako bi položaj silil k
novim volitvam. Reviziji volilnega zakona
bi bil namen, da se favorizira večina po-
litičnih skupin.

Tudi beograjsko poročilo sušaškemu »No-
vemu listu« pravi, da je temeljna politika
vlade povsem utrjena in da bi moglo priti
edino do osebnih sprememb. Politika spo-
razuma je danes postavljena na povsem
trdno podlago in ni nikakega vzroka, da bi
krenila iz te smeri. Vsi poizkusi nekaterih
opozicijskih skupin, da bi se v vladi
izvala kriza, so ostali brezuspešni, tako
da so se opozicijske skupine sprijaznile s
tem, da je vlada popolnoma utrdila svoj
položaj. Moglo bi priti edino do osebnih
sprememb, in prvi vrsti se misli na finanč-
nega ministra Stojadinovića, eventualno
tudi na odstop ministra za notranje stvari
Božo Maksimovića in ministra socijalne
politike Simonovića.

MADŽARSKA FALSIKACIJSKA AFERA
Francoski detektivi nadaljujejo prei-
skavo po vsej Madžarski, posebno pa v Sa-
ras pataku, središču falsifikatorjev prin-
ca Windischgraezta. Francoski policijski
organi menijo, da se utegne tam najti
zelo važen material za uspešno izsled-
vanje vse falsifikacijske afele. Dosedaj
se je res posrečilo najti neko prtljago, ki
je imela brčkone važno funkcijo pri falsi-
fikacijskem komplotu. Po dosednji pre-

iskavi je verjetno, da se je v nji donesel
papir za falsifikate, ali pa so bili v nji
skriti prvi falsifikati. V dvorcu Windisch-
graezta se je našlo tudi pismo, ki ga je
pred nekoliko tedni poslal Windisch-
graezta prijatelj iz Bombaya in v kate-
rem sporoča temu poslednjemu, da more
brez nikakih težav priti v Bombay in si
tam z razmeroma majhnim kapitalom
urediti lepo farmo. Takoj nato je imel Win-
dischgraez — kakor je bilo ugotovljeno
v teku preiskave — odpotovati v Bombay.
Toda med pripravi mu je to preprečilo
razkritje falsifikacijskega škandala in pa
njegova aretacija. Ugotovljeno je celo, da
ga je imelo na tem potovanju spremljati
več bivših aktivnih častnikov, ki bi bili
delali zanj v Indiji. Vsi ti načrti so bili
uničeni z razkritjem sramotne akcije ma-
džarskih zločincev.

Glasilo madžarskih zaštitnikov teh po-
slednjih »Szozat« prinaša o dnevnem živ-
ljenju aretiranih falsifikatorjev, princa
Windischgraezta in bivšega šefa policije
Nadoszyja, podatke, kaj značilne za ka-
zenskovpravne razmere na Madžarskem.
Dogodilo se je bilo namreč, da je bil eden
urednikov rečenega lista aretirani in zaprt
v istem poslopju, v katerem sta zaprta
Windischgraez in Nadoszy, tako da je
mogel poznati način njunega dnevnega
življenja. Iz njegovega opisa je razvidno,
da življenje zaprtih falsifikatorjev ni rav-
no neprijetno. Ustrezna se vsaki njihovi
želji. Njihovi prostori niso nikakor zaprti.
Moreta jih zapuščati brez nikakega dovo-
ljenja in sprejemati obiske privatnega zna-
čaja. Drugi udeležniki afele so nadzoro-
vani jako strogo, dočim sta Windisch-
graez in Nadoszy, ta dva glavna faktorja,
deležna izredne svobode. V gori omenje-
nega članka se trdi celo, da nista bila ne
Windischgraez ne Nadoszy še predvedena
na zaslišanje, marveč sta državni pravnik
in preiskovalni sodnik sama šla v zapore
in ju tam zaslišala.

To poročilo »Szozata« je izzvalo ogromno
razburjenje v budimpeštanskih krogih in
državno pravdnstvo je smatralo za po-
trebno, da objavi zelo odločen dementi. Tr-
ditve tega lista se označajo kot laž in iz-
mišljotina. V javnosti je ta spor med dr-
žavnim pravdnstvom in rečenim glasilom
izzval veliko pozornost, ker je bilo do-
slej splošno znano, da je bilo razmerje
med državnim pravdnstvom in »zaščit-
niki zase« — najboljši. Kljub uradnemu
oporekanju se trdi v Budimpešti, da ima-
jo zaprti udeležniki v zaporu posebne pri-
vilegije in možnost stalnih medsebojnih
stikov. Za to govori okolnost, da so vsi so-
glasno odklonili zaslišanje pred parlamen-
tarnim preiskovalnim odborom, a nekateri
so motivacijo tega postopka izrazili z
enimi in istimi besedami.

DNEVNE VESTI

Naši Amerikanci „Edinosti“

Uredništvo je prejelo od Slovenske
Narodne Čitalnice v Clevelandu, Ohio,
sledeče vrstice:

„Velesenceno uredništvo!

Pošiljam Vam ček za 100 lir za ob-
navitev naročnine lista »Edinost« za
Slov. nar. Čitalnico v Clevelandu. Za-
hvaljujemo se Vam za dosedanje naklo-
njenosti in prepričani smo, da boste
tudi nadalje vztrajno vršili veliko na-
rodno-kulturno delo ter s tem ustrezali
naši Slovenci narodni čitalnici v
Clevelandu.

Kar ostane po poravnani naročnini,
prosim — izročite upravi »Zenskega
sveta« v Trstu. Za preteklo leto smo
prejeli vse številke tega lista in smo jih
dali v vezavo. Upamo, da nam ga bodo
tudi letos pošiljali, za kar se upravi že
vnaprej zahvaljujemo, a listu želimo
najlepši napredek.

Moram Vam tudi naznaniti, da smo
prejeli jubilejno številko »Edinosti«. Ko
sem jo čital, so mi solze zalile oči ob
spominu na dobo pred 25 leti... Oh, do-
movina, moja rojstna gruda!

Iskreno čestitam borem pri »Edi-
nosti« k jubileju njihovega velikega de-
la za naš narod.

Z narodnim bratским pozdravom

Andrej Križmančič, knjižničar.

V CLEVELANDU, 13. februarja 1926.»

Konec sodnega postopanja

proti posl. dr. Wilfana, dr. Stangerju
in dr. Vratovića

Kakor smo na kratko javili v nedelj-
ski številki, se je vršila preteklo sobo-
to pred kr. preturo v Pazinu druga in
zadnja razprava proti v naslovu imeno-
vanim gospodom, kateri so bili obto-
ženi, da so v nedeljo dne 2. avgusta
1925. imeli na Učki shode, na katerih so
govorili in zagrešili puntarske klice.
Obtožba je bila sestavljena na podlagi
ovadbe, ki jo je vložil policijski komi-
sar Chizzola iz Pazina, kateri je dobil
tozadevne »podatke« od karabinerske-
ga marsejala Mammina.

Prva obravnava se je vršila 29. de-
cembra 1925. Na predlog zastopnika
državnega pravdnstva, ki je predlagal,
da se zasliši tudi marsejal Mammino,
je bila ta dan razprava prenesena. Na
novo razpravo, ki se je vršila v soboto,
so bili pozvani obtoženci in vse priče s
prve razprave. Tudi marsejal Mammi-
no je bil pozvan, dasi je bil že prej za-
slišan v Chigogli, kamor je bil medtem
premeščen. Tam je izjavil, da je napra-
vil svoje poročilo na podlagi informacij,
ki jih je dobil od oseb, katerih ne
more imenovati. Iz lastnega ne zna nič
povedati.

V soboto so vse priče povedale kakor
na prvi razpravi. Komisar Chizzola je
zopet povedal, da je napravil ovadbo
po poročilu mar. Mammina, a ta po-
slednji je izjavil, da je še par dni pred
nedeljo 2. avgusta slišal nekaj pravi-
ti, da se ima vršiti na Učki irendentističen

shod. V nedeljo 2. avgusta je šel na po-
stajo in videl, da se pelje še precej ljudi
po železnici. In tedaj je bil prepričan,
da se ima ta shod res vršiti. Zato je
telefoniral pristojni karabinerski po-
čtaji. Potem je dobil informacije, da se
je ta shod vršil. Ni pa znal navesti niti
ene izmed oseb, ki so ga informirale.
Sam da ne more nič povedati iz svo-
jega znanja.

Zastopnik državnega pravdnstva je
po končanem zaslišanju predlagal,
naj se vsi obtoženci oprostijo, ker niso
zagrešili inkriminiranega dejanja. Sod-
nik se je nato obrnil proti zagovorni-
kom, češ da se gotovo pridružujeta
predlogu drž. pravdnstva. Dr. Slavik
pa je naglašal, da ne samo da ni doka-
zano, da niso obtoženci zagrešili oči-
tnega dejanja, temveč tudi, da se ni do-
tičnega dne na Učki zgodilo nič neza-
konitnega in kaznjivega. Priče, ki so bile
na Učki, so izključile, da bi se bilo zgo-
dilo kaj nezakonitega in kaznjivega.

Komisar Chizzola in marsejal Mammi-
no pa nista mogla nobenega dejanja
potrditi niti navesti kakih dokazov.
Treba je torej oprostiti obtožence tudi
zato, ker ni kaznjivega dejanja. Uradni
zagovornik dr. Borovich je izjavil, da
je jasno in očitno dokazana nedolžnost
vseh obtožencev in da je bil ovadba
brez vsake resnične podlage. Dne 2. av-
gusta je bilo na Učki, kakor dokazano,
dosti izletnikov tudi italijanske narod-
nosti. Če bi se bilo kaj kaznjivega zgo-
dilo, posebno če bi se bilo govorilo in
vzklikalo v protidržavnem in irendenti-
stičnem smislu in če bi se prepevale
prevratne pesmi, bi stvar ne mogla
ostati skrita italijanskim izletnikom in
danes bi imeli proti obtožencem vse
polno dobrih in zanesljivih prič. Ker
pa so se oblastnijske za stvar zelo zani-
male in poizvedovale, a niso našle niti
ene priče, je jasno znamenje, da se ni
nič zgodilo. Zato je tudi on zato, da se
vsi obtoženci oprostijo, ker je dokaza-
na njih nedolžnost. Sodnik je v tem
smislu proglasil oprostilo razsodbo.

Razprava je potekala brez incidentov.
Istotako ni bilo nikakega incidenta
pred razpravo in po njej. V mestu je
bilo opažati precej policijskega aparata
za vzdrževanje reda.

Smrtne kosa.

V Sv. Križu pri Trstu so v nedeljo spre-
mili k zadnjemu počitku Ivana Sulčiča.
Pokojnik je bil član polit. društva »Edi-
nost«, p. p. »Vesna« ter cerkvenega pe-
vskega zbora, kateri se je poslovil od njega
z ganljivo žalostinko. Naj počiva v miru!

Žensko dobrodelno združenje.

Privedi v petek, 5. t. m. v Rožanu pred-
avanje o alkoholizmu. Govoril bo naš trža-
ški zdravnik dr. D. Sardoč, in sicer ob
8. zvečer v društvenih prostorih (Ma-
rijina družba za rojansko cerkvi).
Predavanje se začne točno ob osmih in
bo trajalo 1 uro. Zato se ga lahko ude-
ležijo tudi oddaljene članice. Podpisani
odbor vabi naše žene in dekleta, naj
pridejo k predavanju v čim obilnejšem

številu. Res, da ni pijančevanja med
žensstvom in da bi bilo to predavanje
bolj potrebno moškemu svetu; toda
tudi za ženo je jako potrebno, da izpo-
sle nevarne posledice te strasti; le po-
tem bo znala svoje sinove vzgajati k
treznosti in bo tudi izkušala vplivati na
moža, ki je zabredel v zanjko opojnih
pijač. Morda pa je to predavanje še
najvažnejše za dekleta; če bi dekleta
vedela, kaj čaka nje same in njih za-
rad ob strani moža-pijanca, bi se mar-
sikatera premislila, predno se odloči za
tak zakon. Zato prav toplo priporoča-
mo vsem, ženam in dekletom, naj pri-
dejo v petek k predavanju. — Odbor
Z. D. U.

Schönnhanove »Ugrabljenе Sabinke«
so šle v nedeljo zadnjikrat čez naš šen-
jakovski oder. Tudi to pot je igra doživela
lep uspeh.

O posameznih vlogah in igralkah so že
itak razni kritiki povedali svoje mnenje.
Omenimo naj le, da so nas tudi predveč-
rajšnji v splošnem vsi zadovoljili. Vlogo
gledališkega ravnatelja Strižeta nam je
tudi pri nedeljski vpriporitvi lepo podal g.
Sila, ki je bil v nekaterih prizorih nepre-
kosljiv. Isto volja za vlogo profesorja Gol-
viča (g. Terčič). G. Gvardjančič nam je
spet potrdil mnenje, da od njega v bodo-
čnosti lahko še marsikaj pričakujemo. Ni
imel pa v svoji sedanjosti vlogi preveč sreče
g. Marc, ki nam je v prejšnjih nastopih
marsikaj lepega ustvaril. Tudi g. Ban ni
pokazal v »Ugrabljenih Sabinkah« svoje
prve veljave; še pri tretji vpriporitvi se mu
je poznalo, da se z vlogo Brumna ni še do-
cela sprijaznil. Boljšo igralko, kot je g.
Silova, si za strogo Golvičovo zakonsko po-
lovico in hudo taško res ne moremo misli-
ti. Ostale ženske vloge so bile tudi v nede-
ljo dobro podane.

Občinstvo, ki ga je bila dvorana polna,
je užilo par uric vesela razvedrila, kar
so očitno izpričavale salve smeha, s kate-
rimi so gledalci pospremljali igro; in s tem
je ta komedija, kot so »Ugrabljenе Sa-
binke«, gotovo docela zadostila svoji na-
logi.

Čitalnica pri Sv. Jakobu nam daje se-
daj skoro redne gledališke predstave in
vrši s tem v našem mestu važno kulturno
delo. Da je treba za to mnogo dobre volje
in še več poštrevolnosti, ne bomo še pose-
beje povdarjali; dovolj je če pomislimo, da
se morajo naša društva prerivati skozi

mnoge in premmoge težave. Sentjakobska
Čitalnica nam je dokazala, da se da z
vztrajnostjo marsikaj narediti. Dosegla je
tudi, da se je njen dramatični krožek dvig-
nil nad diletanizem, in si je na ta način
zagotovila publiko. Prepričani smo, da bo
še nadalje vztrajala pri započetem delu,
in da bomo v tej sezoni videli še marsikaj
lepega na njenem oderu. — r—

GEROLAMO ROVETTA: PAPA' EKSELENCA

Se ta teden uprizori dramatični kro-
žek »Čitalnice« to močno dramo v treh
dejanjih. To delo ima svojo umetniško
vrednost in je obenem krepko odersko
delo. Napetost se stopnjuje skozi prvo
in drugo dejanje ter doseže svoj višek
v tretjem dejanju. Drama ni globoka po
mislih, pač pa je vsa prežeta s čustvom.
V glavnih vlogah nastopita g. Terčič in
gdčna Stapančičeva. V ostalih večjih pa
še gg. Sila, Gvardjančič, Marc in Moze-
tič. Igro režira g. Širok, inscenira pa
g. Černigoj.

IZ KRIŽA.

(Pevskemu odseku P. P. »Vesne«)
Kako naše domače narodne pesmi vzdra-
majo tudi mlačenje, vzradostijo naše star-
ke, navdušijo mladino in vzbudijo mnogo
pozornosti tudi pri drugorodnih, smo se vsi
prepričali v nedeljo popoldne pop. pri ve-
selem omizju v gostilni F. T.

Vsako mora priznati, da je v svetokri-
škem pevskem zboru p. p. »Vesne« mnogo
dobrega materiala. Treba ga je samo pravo-
časno in pravilno uporabiti. Največja
napaka pevcev in pevke je: nedisciplina,
netočnost ter zanemarjanje vaj s strani
članstva.

Te napake pa se dajo z lahkoto odpraviti
in ko bodo odpravljene, bo pevski zbor po-
poln, na katerega bomo lahko vsi Križani
ponosni.

Naše pesmi so naš najdražji zaklad, da si
pa ta zaklad ohranimo, se moramo osrčiti
ter se otresti vseh slabih lastnosti z go-
slom: Hočemo živeti in v nas naj živi in
odmerna naša lepa pesem.

Društvene vesti

— D. K. N. Tommaseo. Dramatični od-
sek: Danes ob 19. uri vaja v dvorani D. K.
D. — Vsi in točno! — Načelnik.

— P. P. »Vesna«. Pevski odsek. Danes v
torek se vrši skupna vaja v društvenih
prostorih točno ob 20. — Načelnik

SPORT

Sporni dogodki pretekle nedelje

NOGOMETNE PRVENSTVENE TEKME:

Nedeljski izidi:

I. divizija: Sparta-Volga 2-1 II. divizija:
Tommaseo-Primorje 3-2. Druge tekme se
niso vršile.

Redovanje

I. Divizija.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
Adria	6	4	2	—	16	5	10			
Obzor	6	4	1	1	16	5	9			
Gorica	6	3	2	1	8	6	8			
Zarja	6	2	—	3	9	12	6			
Prosveta	6	2	1	3	12	7	5			
Volga	7	2	—	5	8	16	4			
Sparta	7	1	—	6	7	27	2			

II. Divizija.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
Tommaseo	8	7	—	1	18	8	14			
Jadran	8	5	1	2	22	12	11			
Rocol	7	3	1	3	10	16	7			
Primorje	5	2	1	2	16	11	5			
Zarja	6	1	2	3	6	9	4			
Magdalena	3	1	1	1	6	4	3			
Prosek	5	1	1	3	5	10	3			
Adria	5	1	1	3	5	12	3			
Višava	5	1	—	4	5	11	2			

Sparta-Volga 2 (1:1)

Pepelčica prve divizije je presenetila
vse sportnike, ki so prisostvovali omenjeni
tekmi, prvič v prvenstvu ni podlegla in je
— četudi s težavo — premagala solkansko
Volgo, ki je prišla na igrišče z nekoliko
preveliko samozavestjo, gledajoč izid tur-
ne-tekme 6-1 v svojo korist. Tempo tekme
oster, v obeh polčasih precejšnji premoč
Volge, le parkrat se je napad Sparte naha-
jal za kratko dobo v kazenskem prostoru
belomodrih.

Igralci Volge so prekašali svoje nasprot-
nike v hitrosti in tehniki, toda primanjko-
vala jim je potrebna volja v odločilnih
trenutkih, posebno pa velja to za obrambo.
Rdečecrni so si zabili v glavo rek obiti ali
»biti« ter dali vse, kar so mogli; odklo-
nili so se s svojo poštrevolnostjo in izko-
riščanjem nasprotnikovih pogrškov, dosegli
so svoj prvi toli pričakovani uspeh in iz-

Iz tržaškega življenja

Nesrečni kolesarji

Krasen, skoro pomladanski dan je
predvčeršnjim zvalil 28-letnega urad-
nega sluga Alberta Englaro, stanujo-
čega v Pončani št. 186, da se je odpra-
vil na izlet s kolesom v okolico mesta.
Ko se je navzli svežega zraku in si do-
bro razgibal ude, je Englaro zvečer po-
gnal svojega jeklenega konja zopet
proti domu. Toda nesreča, ki res nikoli
ne počiva, je hotela, da se je dobro za-
čet izlet žalostno končal. Na strmi ce-
sti, ki se vije od Proseka proti mestu,
so nenadoma odletele »vilice« od En-
glarovega kolesa in mladenič je prile-
tel s tako silo na gramoz, da si je zlo-
mil desno lično kost, si pretresel mož-
gane in se tudi drugače precej hudo
pobil po obrazu. Na lice mesta poklica-
ni zdravnik re

telu «Union» več škatelj finih albanskih cigarete, ki so predstavljale vrednost 130 lir.

— Ker je bil v nedeljo lep dan, je za- sebnica Ana Osilla, stanujoča v ulici Torreflancia št. 16, pozabila v mlekar- ni v ulici F. Filzi št. 13 svojo suknjo, vredno 300 lir. Neznani uzmovci je me- nil, da Osillova suknje itak letos ne bo več rabila, zato jo je kratkotalo od- nesel. V nadi, da ji bodo policijski or- gani pomagali najti suknjo, je Osillova javila tatvino na bližnjem komisariatu.

Tragičen samomorilni poskus mešetarka

Včeraj zjutraj okoli 5. ure sta dva orožnika, ki sta patrolirala po ulici Sette fontane, našla pod zidom ulice Molino a vento približno 40-letnega mo- ža, ki je krvavel iz velike rane na vr- tu in v več drugih, precej globokih ran na obeh zapetjih. Neznanec je bil tako razburjen in zmeden, da ni bilo mogo- če spraviti besede iz njega. Uvidevši, da mož nujno potrebuje zdravniške po- moči, je eden izmed orožnikov pohitel v bližnjo kavarno in od tam po telefo- nu obvestil o dogodku rešilno postajo. V malo minutah je prihitel na lice me- sta zdravnik, ki je ranjenca za silo ob- vezal ter ga dal nato prepeljati v mest- no bolnišnico, kjer so ga sprejeli v pre-

Vesti z Goriškega

Nedeljska popoldanska predstava je videla prepolno natlačeno dvorano Trg. doma, skoro samih okoličanov. Ker ne prepletajo drame «Materin greh» ne dolgotrajni dialogi in ne razglablja- joči samogovori, ni niti za tenutek ugasilo zanimanje med občinstvom. V drami kar kipi neprestano dejanje in si išče razpleta. Tudi pri nedeljski predstavi je seveda želo največ priznanja tretje dejanje, koncem katerega so ljudje bur- no aplavdirali g. pisatelja.

Dramsko društvo samo se je pa tudi resno potrudilo, da je podalo dostojno prvo predstavo drame. Mati, gđ. Kle- dejeva, je zopet ponovno dokazala in še bolj podkrepila naše mnenje o nje- nih igalskih zmoglostih. Pri nedelj- skem občinstvu, navajenem sme- ha o priliki patetičnega prednosa- nja tragičnih momentov, je pa vendarle njen pretresljiv krik koncem tretjega de- janja zadušil vsak neumestni posme- h. G. Košta je že po svojem ostro-dolo- čenih prednosa- nju goriškega ob- činstva. Le glas mu je bil preveč moški za 19-letnega fanta. Vendarinov hlapec je bil vseskozi na mestu, pa če- prav bi ga nekateri želeli bolj hlapec, kmet, manj gospodarja. Igranje vseh ostalih, posebno pa strica, je pričalo o res natančni proučitvi drame. Cargo- va scenerija v prvem dejanju je vili- la čudno dosti prostornosti ozkemu odr- u in se je prav prijetno dojmliva, ker so v njej opuščene naše stare običajne ša- blonske kuliserije. Teh par pripomb za danes, dokler ne spiše za nedeljsko šte- vilko našega lista strokovno pero iz- topne kritike o delu samem in pa tudi načinu igranja prve predstave.

RENČE.

Pevsko in tamburaško društvo «Svobo- da» priredi dne 7. marca Finžgarjevo dra- mo «Razvalina življenja». S tem poka- že društvo, da nadaljuje na svoji poti dose- danje obilne delavnosti. Ni dvoma, da bo ob- činstvo z obilno udeležbo pokazalo, da zna ceniti trud igralcev.

BOVEC.

Način, potem katerega mu zvezani z ostalim svetom je vsekakor neznanljiv. Imamo korjoro, katera vozi pa le enkrat na dan; upravlja jo neki g. Rasina. Opo- zarjamo pristojna oblastva, da je bilo že- slabega poslovanja poštne zveze in vožnje potnikov, vloženi že vse prepolno rekur- zov in pritožb. Čudno je le, kje so končale vse te pritožbe, da jim ni sedaj nikjer no- benega sledu. Poizvedovali smo glede njih pri čedarski podprefekturi in pa pri vidi- mski prefekturi pa ni sledu.

Dokler je upravljal pošto korjoro prejš- nji zakupnik, je vozila korjoro vsak dan dvakrat, sedaj pa vozi g. Rosina samo en- krat na dan, tako da smo prisiljeni mi Bo- včani izgubiti vedno po tri dni, kadar se podamo po opravkih v Videm ali pa v Go- rico, ker nam je nemogoče dobiti pravih zvez z vlakom, ki vozi naša korjora le en- krat ob silno neugodnem dnevnem času. Par domačih tvrdilo je se ponudilo že par- krat in pa tudi takoj ob začetku, da bodo opravljale vožnjo poštne korjore in sicer

PODLISTEK

JULES VERNE: (14)

Skrivnostni otok

Nabiranje ni bilo težavno, ker ni bilo treba lomiti vej z dreve, zakaj povsod naokoli je ležalo polno suhljadi. Kuriva torej ni manjkala, toda prevoznih sredstev ni bilo. Suhli les je bil gotovo zelo gorljiv, zato ga je bilo treba nanesti v kamline v veliki množini, vsekakor več nego sta ga mogla dva človeka znesti. Na to okolnost je Harbert opozoril mornarja.

«No, je rekel mornar, izmisliti si mo- rava pač sredstvo za prevoz lesa. Za vse je treba najti sredstvo. Če bi imela voz ali čoln, bi bila stvar kmalu rešena.

— Saj imava že reko! — ga je opozoril Harbert.

— Res je, je odgovoril Pencroff. Reka je za naju pot, ki gre sama naprej, in bi- so zastojni iznajdi splovov.

— Toda naša pot teče zdaj v nasprotno smer, ker plima še vedno narašča, je ome- nil Harbert.

cej resnem stanju v kirurški oddel- lek. Siromak je bil še vedno v hudem živčnem razburjenju, zato ga ni bilo mogoče zasilati; tudi ni bilo mogoče dognati njegove istovetnosti, ker niso našli pri njem nikakih osebnih listin.

Kmalu potem pa je prisopel v bolni- šnico 41-letni čevljar Josip Svagelj, stan- ujoč v ulici Settefontane št. 315, ki je spoznal v ranjencu svojega 40-letnega brata Ivana, po poklicu mešetarka, stu- njučega v ulici Timeus št. 12. Mož je povedal, da je nesrečni brat predvče- rajšnjim začel kazati znake duševne zmedenosti, zato ga je v bojazni, da bi se mu ne pripetilo kaj hudega, vzel k sebi na dom. Toda kljub vsej previdno- sti je Ivan, ko se je zgodaj zjutraj na- hajal v bratovi delavnici, nenadoma pograbil oster čevljarjski krivec ter se z bliskovito naglico porezal po vratu in zapetjih. Dasi je bil na mah ves krvav, je nato planil na ulico in zbežal kakor blazen. Sprva se je zdelo, da je nesreč- nik tudi skočil z zida z ulice Molino a vento, toda zdravniki so to domnevo iz- podbili, ker razen ran, zadanih z rezil- om, Svagelj ni imel drugih poškodb. Da je skočil raz zid, ki je na tistem mestu visok kakih 5–6 metrov, bi bil brezdvomno zadobil tudi druge, mogoče smrtno nevarne poškodbe.

LOZICE NA VIPAVSKEM.

Gospoda Eduarda Zvanuta je zopet za- dela nesreča. V soboto je izbruhnil v des- nem krilu njegovih gospodarskih poslopj- požar in ga popolnoma uničil. Vrla požar- na bramba iz št. Vida je takoj prihitela na lice mesta ter je rešila levo krilo in osred- nje poslopje. Gospod Zvanut ima škode za približno 60.000 lir. Vojaška uprava, ki je imela v pogorelem poslopi skladišče za material potreben pri grajenju nanoške vojaške ceste, je pretrpela vsled požara kakih 200.000 lir škode. Kot domnevajo je povzročil škodo kak vojak vsled običaj- ne neprevidnosti pri mladih ljudeh.

IDRIJA

Po opravkih in drugo

Pred nekaj dnevi me je vprašal gospod P., če berem «Edinost». Ko mu povem, da je poleg «Camie Nere» in «Malega lista» «Edinost» moje najljubše čtivo, mi pravi: No, potem pa gotovo berete tudi «Izpreho- de» ne prav starega upokojenca po Go- rici in okolici. Kako se vam to dopade? Jaz to zelo rad berem, moja žena pa je vedno vsa solzna od smeha kadar prebra- te «Izprehode»; najbolj se ji je pa dopadlo zadnjič, ko je gospod i opisoval, kako je kupoval ovratnike pri Oehlerju. Ko mu iz- javim, da tudi jaz prav rad prebiram «Iz- prehode», ker najdem v njih precej pikrih resnic in zdravega humorja — me prosí, naj se piscu «Izprehodov» enkrat javno za- hvalim, kar ob tej priliki prav rad storim. Na to sva se ločila. Ko sem potem premis- ljal o najinem pogovoru, sem postal re- šnično jezen. To pa zaradi tega, ker noče nobeden upokojenec iz našega mesta rav- no tako lepo opisovati svojih izprehodov. Kakor da bi v Idriji ne bilo nobenega upo- kojence, ko vendar srečam štiri pri vsa- kem koraku, kadar hodim po mestu. O, v rudarskem mestu Idriji je — poleg ljudi, ki že 50 let opravljajo svojo službo — do- volj upokojencev; saj jih je kar štiri kate- gorije. Imamo namreč: stare, še ne prav stare in mlade upokojece in slednjič še upokojece brez pokojnine. Toda takega upokojenca pa ni v Idriji, da bi vsaj enkrat opisal svoje izprehode, ko vendar idrijski upokojenec nima drugega dela kakor ho- diti na izprehod. Čemu bi pa pravzaprav delali, ko je v Idriji toliko mladih, zdra- vih, delazmožnih ljudi, ki nimajo dela? — Res žalostno!

Kako lahko bi na primer, upokoje- nci opisovali svoj križev pot po raznih uradih, svoje izprehode od trgovine do trgovine, ko jim nihče noče več ničesar dati na upa- nje. Posebno zanimiv bi bil tudi recept, po katerem se da 10 mesecev z veliko dru- žino živeti brez pokojnine.

Ker ni upanja, da bi kak upokojenec o- pisal svoje izprehode — bom pa jaz enkrat opisal svojo pot po opravkih, kajti jaz ni- kaj ne hodim po mestu brez opravkov. — Svojih izprehodov pa ne morem opisovati, ker nimam nikdar časa hoditi na izpreho- de. Evo torej! Zadnje sredo dopoldne prejš- nega meseca sem hodil tako po opravkih po našem mestu. Moja prva pot je bila k neki gospodini, s katero bi bil rad govoril. Moji opravki so žalobno še vedno taki, da moram včasih govoriti tudi s kako gospo- dino. To pot sem se bil pa nekoliko ušel. Ser je bilo že zgodaj — ura je bila šele ¾ na devet — je bila gospodična še v postelji;

— Torej, ni treba drugega, kakor da po- čakava, da voda vnovič pade, je odgovoril mornar, in potem bo nesla naš les h ka- minom. Pridi, da si napraviva tovrni vlak.

Mornar je šel naprej, Harbert mu je sledil, dokler nista prišla do onega ostrega ovinka, ki ga je tamkaj napravljala voda. Oba sta vsak po svoji moči nanašala k bregu snopja lesu. Tudi ob bregu sta našla v travi veliko suhljadi. Semkaj ni brčkone, še nikoli stopila človeška noga. Pencroff je začel takoj sestavljati svoj tovrni vlak. Tam, kjer je brežni rtič štrlel nekoliko na- prej v strugo, je voda napravljala mirujoč vrtnec. V ta vrtnec sta mornar in mlade- nič nansla nekaj večjih in debelejših debel, ki sta jih zvezala z ljanami. Tako je nastal nekakšen splov, kamor sta naložila toliko lesa, kolikor bi ga moglo nesti dvajset mož. Čez uro je bilo delo končano in na- ložena drva, ki so bila privezana z novano napravljeno vrvjo, so čakala, da nastopi osek.

Do tedaj pa je bilo treba čakati še nekaj ur, zato sta Pencroff in Harbert sklenila, da se vzpne na višji obrežni hrib, odko- der bi se mogla razgledati po okolici.

Natančno dvesto korakov za večnim

moral sem se posloviti, obljubil pa sem, da pridem pozneje. Ob priliki sem zvedel, da se s 1. marca tek. leta ukine vsako pouče- vanje v slovenskem jeziku v prvih treh razredih ljudske šole. Ta novica pa nas se- veda ni prav nič presenetila, pač pa sem se takoj domislil pogovora, ki sem ga imel pred kratkim z nekim gospodom, katerega jaz spoštujem in visoko čišlam. Ta gospod ni ob tej priliki pripovedoval, kako so na Norveškem stariši sami rešili vprašanje nje ljudskošolskega pouka. Ker je dežela ob morju in ima neštivilno manjših otokov in polotokov, po katerih živijo ljudje redko naseljeni, ne morejo otroci v svoji zgodnji mladosti tako pohajati ljudske šole kakor pri nas, ko je šola skoro v vsaki vasi. Da pa otroci norveških starišev vsled tega ne trpe na ljudsko-školi izobrazbi, poučujejo stariši sami svoje otroke doma in dežela ima kljub temu skoro izmed vseh držav Evro- pe razmeroma najmanj analfabetov. O, da bi tudi naši slovenski stariši v tem ozi- ru posnemali Norvežane, ter tako nadome- stili pri svojih otrocih tisto, kar jim ne bo nudila šola, namreč: pouk v svojem jeziku.

Ko sem pozneje šel mimo nekdanje knji- garnje in trgovine s papirjem g. Hinka Saxa, katero je pred štirimi meseci prevzel g. T., sem videl, da je gospod Karl v proda- jalni. Na vprašanje, kaj dela, mi pravi, da dela zadnji seznam stvari ki so še v teh prostorih, kajti drugo je že vse prenesel v druge boljše prostore poleg svoje trgo- vine, kjer je bila prej trgovina s črevlji.

Po policah sem videl še par plesnivih knjig in zvezkov, ki so večinoma nerabni, kajti prostori so silno vlažni. Na mojo to- zadevno pripombo mi pravi g. Karl, da mo- ra itak prostore takoj izprazniti, ker bo po- tem tukaj trgovina z usnjem. To pa to; mu pritrdim jaz: za trgovino z usnjem so pa vlažni prostori kakor nalašč, saj se prodaja usnje na vago in tudi ni skrb, da bi se pričelo lomiti, če bi bilo preveč suho. Med nadaljnjim pogovorom, ki je bil pa vsaj to- liko pameten kot prejšnji, zagledam na ne- ki polici knjigo, ki se mi je dopadla in ka- tero bi bil rad kupil.

Ko vprašam za ceno in pokažem knjigo, jo g. Karl dolgo časa ogleduje od vseh strani, slednjič mi jo pa vrne z besed- dami: Na, le imej jo — ter mi jo podari — bom pa v seznam eno manj vpisal. Bravo Karl, lepa hvala — mu odvrnem, le skušaj se privaditi, da boš od zube živel; pa se ti bo vedno dobro godilo. Zdravo Karl!

To sem napisal v prvi vrsti radi tega, ker noče kaj podobnega napraviti kak upoko- jenec, pa tudi iz družih vzrokov, katere naj blagovolj uganiti vsak čitatelj sam. Pa brez zamere!

IZ AJDOVŠČINE.

Ze večkrat se je omenjala v tem cenj- listu naša klajrna električna razsvetljava, čemur je bila vzrok dejstvo, da naša občins- ka elektrarna ni več zadostovala sedanjim potrebam. Grajala se je občinska uprava, da ne uredi te zadeve. Sedaj pa moramo isti občinski upravi v čast z zadoščenjem ugotoviti, da je končno vendar tudi to en- krat urejeno in da imamo že nekaj tednov res zadovoljivo, da celo krasno razsvetljo- vo. Zupanost se je končno vendarle odlo- čilo in se pogodilo z domačo družbo «Elek- trarna na Hribu», za dobavo električnega toka za en del našega trga, tako da je sedaj občinska centrala znatno razbremenjena in se nje tok uporablja za ostali del trga. Vsled tega bo zamogla občina odslej zado- stiti tudi raznim novim prošnjam za na- peljavo električne luči. Tako so n. pr. dobili tudi sodnijski uradi električno razsvetljo- vo, kar je bilo res še skrajno potrebno. Da se pa dobi tudi še sedaj nezadovoljnejši, moramo tudi omeniti. Eni trdijo n. pr., da se godi enemu delu trga krivica, ker zažene ena centrala svoje «kalu» morda ne- kaj minut prej ko druga, radi česar da imajo drugi ta čas še temo. Drugi zopet trdijo, da je luč iz nove centrale lepša, da pa plačamo vsi enako. itd. Ja, Bog pomagaj! Se bo treba pač še bolj modernizirati in spojit obo elektrarno oziroma turbini s te- lefonom. Priporočamo tudi to slavni občins- ki upravi v pretes in se ji obenem zahva- ljujemo za lepo luč.

Ker pa nismo vajeni preveč hvaliti, mo- ramo isto obč. upravo oziroma gospodarski odsek tudi nekoliko potipati z druge stra- ni. Po dolgem upiranju se je pred par de- setletji letovalni občinski odbor vendarle odločil gojiti, kjer mogoče, nasade, to v svr- ho olepšanja našega trga in tudi v varstvo pred burjo. Tako se je znatno olepšal Lav- rincev trg in se je tudi vzgojil majhen dre- vored na nekdanjem sejmišču pred cekvi- jo. Namen je bil prirediti tu s časom maj- hen park, ki naj bi nudil odhoda v polet- nih dneh in večerih onim, ki ne razpolo- gajo z lastnim vrtno, posebno pa tujcem in letoviščarjem. Res je, da sta vojna in burja znatno ovirala razvoj teh nasadov, toda res je zopet, da bi se drevedov vendar že lahko enkrat uredil in otvoril za sploš- no uporabo. To je splošno mnenje in ne vemo, zakaj se to ne zgodi. Ravno sedaj bi bil primeren čas za to. Ali pa se morda ča- ka na poteštata, da bodo oni, ki so sedaj še lahko izvršili, ob vsako besedo? Po dru- gi strani pa se z žalostjo opaža, kako se ti mali, a radi burje tako težko vzgojeni na- sadi, takorekoč uničujejo po nevestskih, katerim se izroča uprava. Zdi se, da se

kolenom je granitno gorovje prešlo v skal- no grobljo in se izgubilo v položnem po- bočju ob parobku gozda tvoreč nekakšne naravne stopnice, po katerih sta se Har- bert in mornar vzpenjala navzgor. Ker sta imela oba močna kolena, sta bila še v ne- kaj minutah na vrhu in šla do ogla, ki je tvoril ustje reke.

Ko sta bila gori, sta najprej pogledala na ocean, ki so ga preleteli v tako strašnih okoliščinah. Z ganotjem sta opazovala se- verni del obale, kjer se je brčkone dogo- dila nesreča. Tam je izginil Cir Smith. Z očmi sta iskala, če bi bil kje kakšen osta- nek zrakovplov, katerega bi se mogel oprijeti človek. Nič! Morje se je razpro- strlo pred njima kakor neskončna vodna pustinja. Tudi na bregu nista nikogar vi- dela, ne poročevalca, ne Naba. Brčkone sta bila oba v taki razdalji, da ju ni bilo mo- goče opaziti.

«Notranji glas mi pravi, je vzkliznil Harbert, da se takšen neustrašen mož, kakor je gospod Cir, ni kar tako meni ni- tebi nič, utopil. Gotovo je pristal kje ob bregu. Ali ne, Pencroff?

Mornar je žalostno odmajal z glavo. On ni imel več nobenega upanja, da bi še kdaj videli Cir Smitha, toda kar ni hotel

vsako leto enkrat čistijo drevesa po vseh pravih gozdarstva a ne vrtnarstva, kakor da bi si hotela občina vzgojiti občinski bo- rov gozd, a ne vrt. Ali misli obč. gosp. od- sek, kakor je omenil neki hudomušnež, morda res začeti z lesno trgovino in izko- ristiti ono nekdanje sejmišče s par vozovi borovih tramov in par kvintali sena? Vse tako kaže, kajti namesto oni prostor se bolj zasadi z grmovjem in s tem zajeziči burji pot ter nudi setalcem (kadar bi bil drevo- rednjen) med skupinami gostega drev- ja in grmovja zavetja in zaščite pred ne- znosnim cestnim prahom, kateremu so iz- postavljene sedanje klopi, se drevesa tako nesmiselno klestijo in golijo, da je sedaj preusta pot burji in prahu med golimi štiri in se je zopet odkril oni neokusni suhi izid v ozadju. Slišali smo tudi originalno izjavo, da se to dela radi tega, ker bi sicer med nasadi nastalo celo stranišče. (Dragi bralci, oprostite, da se moramo dotakniti tudi tega!) O, ti moj Bog! Vidite, pa smo zopet tam, o čemer se brezplodno razpravlja že leta in leta, namreč da ravno to do- kazuje, kako potrebno je v onem okolišu, kjer se je tudi svoj čas že nahajalo, javno stranišče. Slavni obč. gospodarski ali ka- terikoli odsek naj tudi o tem razmislija, a ne baš radi tega uničuje nasadov. Se je čas, dokler ne pride poteštat. Omenjamo, da to samo piševo mnenje, ampak mnogih ki imajo smisla za to.

Dokument

kmetske pobune na Goriškem leta 1713

(takozvani Tolminski punt)

Zbral Miroslav Premroz. (Nadaljevanje)

V «Edinosti» od 18. feb. 1926, št. 42 je bil priobčen prvi dokument od 30. III. 1713., pri katerem je popraviti ti- skovno pomoto v tretjem stolbu tretje strani v 36. vrsti od zdol gor, namreč besedo «razočaranimi» v pravilno «razo- roženimi».

Drugi dokument se glasi tako-le:

Gorica, 1713. 9. IV. (F. 134).

Nadaljevanje poročila danega 30. pretekelega marca (1713) glede upornih Tolmincev in drugih sosedov (dok. prvi).

Nadaljujoč poročilo od 30. marca, predloženo Vašemu Veličanstvu po po- sebnem slu in sicer o pobuni in prihodu Tolmincev in Kanalcov z mnogimi dru- gim s sosednih hribov, broječih do 6 tisoč in več, moramo s pričujočo pošto Vašemu Veličanstvu sporočiti, da je pretežna večina kmetov, kakor smo mogli opaziti, istega srca in istih misli, in večina je, kakor smo mogli zasle- diti po najbolj utemeljenih poizved- bah, za združitev radi strogega iztir- janja in navijanja Bandelovega in nje- govih podrejenecv, kar je od leta do leta naraščalo; in ker se jih je ali z iz- vršbami ali zaporom sililo k nadalje- vanju teh strogih davščin, smemo su- miti, da bi lahko znova vdrl v mesto in, kar nas je še bolj prevzelo, je, da morejo deloma prostovoljno, deloma prisiljeni poleg mesta okoličiti tudi hi- še po grofiji z jadtinim opustošenjem dežele.

V teh dvomih in nevarnostih, ter pre- mislivši, da nikakor nimamo moči za od- por ne le proti splošni ustaji, ampak tudi ne (kakor smo v prošlem javili in nas izkušnja uči, pa naj rečejo drugi har hočejo) proti delnemu številu, ki je vstopilo v mesto ter je takoreči pre- plavilo, uvažujoč tudi naklonjenost

(Dolje na IV. strani)

Posiano*)

Podpisani preključem vse žaljive be- sede, ki sem jih izrekel dne 7. februar- ja zvečer v gostilni, proti g. Godina Iva- nu iz Skednja in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Sancin Andrej, Skedenj 35.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja ude- ležilec le toliko kolikor mu zakon velja.

Tužnim srcem naznanjam, da je da- nes ob 7. zvečer preminul moj mož, gospod

Slavoj Makarović

učitelj

Pogreb blagoga pokojnika se bo vršil v sredo 3. t. m. ob 3. popoldne.

ČRNİKAL, dne 1. marca 1924.

Tonica, žena. Dušan, sinček.

Harbertu vzeti vsega upanja, je rekel:

«Brez dvoma je naš inženir mož, ki si je znal pomagati tudi iz takega položaja, iz katerega bi se nihče drugi ne mogel rešiti!...»

Nato se je ozrl po obali in z največjo po- zornostjo promatral. Pred njim se je raz- prostiralo peščeno obrežje, ki je bilo na- desno od rečnega ustja obkroženo z vrsto klet. Skale so bile že napol v vodi in so- bile podobne velikim dvoživkam, ki se va- ljajo v pljusku. Naprej, preko teh klet, se je morje lesketalo v solčnih žarkih. Proti jugu je prekinil obzorje naprej štr- leči rtič, zato ni bilo mogoče spoznati, če se je zemlja še dalje v isti smeri razteza- la, ali pa se je obrnila proti jugovzhodu; če bi bila resnična zadnja domneva, potem bi tvoril oto nabrežje podolga polotoka. Na severni strani zaliva je bil razgled na ob- režje bolj odprt in obrežni obrisi so se iz- gubili očem v dolgi bolj okroglasti črti. Obrežje je bilo tam videti bolj ploščato, ravno, brez strmin in obdano s širokimi ozkimi pasovi s travi in grmovjem, ki so po- kazale iz vode.

Pencroff in Harbert sta se obrnila nato uroti zavadu. Njun pogled se je ustavil

MALI OGLASI

GLASOVIRJI tu — in inozemskih tovar- n se prodajo po ugodnih cenah. Sivitz, via Istituto 22/1 271

UČENKO praktično v šivanju hlače sprej- me Riko Jerić, Piazza Sansovino št. 2/111 272

VAJENCA, za trgovino jestvin sprejme Franc Narobe, trgovec, Trst, via Commer- ciale 18. 268

KOVAŠKI vajenec se sprejme. Via Anto- nio Caccia 9. 269

KUPIM trgovsko hišo vpeljano ozir. hišo dobre trgovske pozicije. Najem ni izklju- en. Zajamčnost. Ponudbe pod «Naprež» na upravnistvo. 270

KIROMANT v ulici Pietà 12, vrata 6, pove- srečo, preteklost in bodočnost življenja. 1583

BABICA, avtorizirana, diplomirana, spre- jema noseče. Adele Emerschtz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), la- stna vila, telefon 20-64. 220

STAVNO PODJETJE in izdelovanje be- tonskih izdelkov Leopold Oblak v Il. Bi- strici sprejema vse v svojo stroko spada- joča dela. Načrte in proračune napravi ob prejemu dela brezplačno. Posreduje tudi pri nakupu ter prodaji stav in zemljišč. 227

ZOBODRAVNIŠKI ATELJE, Rbert Berka, Gorica, sedaj Corso Vendi 36. - Lastnik se je specializiral na Dunaju, bil več let asistent zobozdravnika dr. Pekla. Labo- ratorij otvoren je 1918. Sprejema od 9. do 12. in od 2. do 6. ob nedeljah in praz- niki od 9. do 12. 258

4. MARCA T. L. OB 10. PR. se bo vršila v sobi 36 tukajšnje preture prisilna dražba nepremičnine tab. št. 859 k. o. Rocol (ville pol. št. 861 in hiše pol. št. 862), ce- njene na skupno L 110.839.85. Najmanjši ponudek znaša polovico, vadij pa deseti- no cenilne vrednosti. Podrobnejši podat- ki so na razpolago v sodni pisarni in pri odvjetniku dr. Josipu Wilfanu. 266

JEZIKI

JUTRI

3.

marca

Novi tečaj

SOLA BERLITZ

Zasebne in skupne lekcije

Via Torre bianca N. 21 - Tst

Vpisovanje dnevno od 9-21

JEZIKI

KRONE po 2.10

plačuje

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov!

Pazite na naslov!

Zobozdravnik

Med. U. dr. D. Sardoč

specijalist za ustne in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (raj Via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7

281

Zastavne listke, krona,

srebro, zlato, briljante

kupuje in plačuje po najvišjih cenah

Albert Povh — urar

Trst, Via Mazzini 46

239

najprej na visoki gori s sneženim vrhom, ki je štrlel v nebo kakih šest ali sedem milj daleč mesta, kjer sta stala Pencroff in Harbert. Nižji del pobočja je bil v raz- dalje dveh milj od brega, brčkone z goz- dom porastel. Vedno zeleno listje je raz- prostiralo velika prekrasna ogrinjala po pu- vršju pobočja. Od gozdnega obronka pa do gornega roba so rastle po planoti nepra- vilno razmetane skupine dreves. Na levo se je tuptam svetelkalo voda majhne reke in zdelo se je, da vodi njene ka- časte vijuge do vnožja velike gore, izpod katerega brčkone izvira. Na mestu, kjer sta pustila svoj lesni tovor, se je njena struga perila naprej skozi granitno ste- no. Na desnem bregu so se dvigale stene gladko in strmo v višino, na levem pa so se polagoma nižale, prešle v posamezne skale, te v grobljo in groblja je prešla končno v obrežni pesek, ki je segal do ogla obale.

— Ali smo na otoku? je rekel mornar skoraj sam pri sebi.

— Vsekakor pa je zelo razsežen, je od- govoril mladenič.

— Otok je otok, pa naj je še tako velikir je rekel Pencroff.

Vašega Veličanstva, razvidno in odredbe, dole nam 7. t. m., smo mislili na vse izhode in najmilejša sredstva, da bi se zavarovali pred novo pobuno in vstajo, katere se moramo, kakor zgoraj rečeno, bati; s prijetnimi zagotovili, da ne bom jaz, namestnik, dovolil nobene izvršbe niti vojaške pomoči za kupnikom in dacjarjem in slučaju, da bi jo prosili, in v veri, da sem z zadnjo pošto izvestil svetovstvo glede bede in istinitosti nezmožnosti, ki jo čuti dežela za plačevanje navedenih davščin; kakor tudi v veri, da bi s pričujočim le ponovil isto, pa v nadi, ki jo morem imeti, da homo iz teh razlogov od cesarske milosti uslišani in dvignjeni; smo razposlali vsem gosposkam v vseh krajih grofije, tako goratih kakor v ravnini, Patente, da na podlagi takih razlogov z iskreno gorečnostjo prepričujejo podrejene in podložne svoje in naložijo vse to tudi župnikom, vikarjem in kapelanom in kuratom, da te moje besede in izjavo proglase s priznjo in na drugih krajih ter javljajo ob vsaki priložnosti svojim župljanom, z zvestobo dolžno cesarski hiši, in z versko gorečnostjo delujejo na to, da bodo župljani sami zvesti, mirni in pokorni, kakor so bili vsi njihovi predniki Vašemu ces. katol. Veličanstvu.

Odložili smo se za to sredstvo, ker se je meni videlo prav v pričujočem položaju milejšje in potrebno, da se pomirijo pobune in nemiri večine, a to v javni seji številnega plemstva, ki je je odobrilo in priporočilo tem bolj, ker bi mogli po izvestilih, ki mi jih je dal davkar pl. Roglovič, podložniki iz Tolmina in iz gosposčine kanalske napraviti nove poskuse toliko glede starih cesarskih pravic, kolikor glede davšnine imenovane po domače Novica, katero je plemstvo pobiralo za 16 vojščakov posadke, in ker se — po tem, kar moramo opaziti — skuša pod raznimi pretevezami novo združitev, zakaj prošle dni, ko smo menili, da je vsaka pobuna končana in razhlajena vročica, so se nekateri s hrubom nad Solkanom spustili doli, da razdenejo Bašinovo hišo, to je vdove, ki iztirjuje navedene davšnine, in iz razloga, da se jim povrne, kar so plačali za prejšnje meso, so nameravali razdehati hišo. Na to nenadno izvestilo, ko sem jaz, namestnik, z drugimi plemiči v stolni cerkvi prisostvoval propovedi, smo se odločili potem, ko smo gradiščansko vojaštvo že poslali nazaj, za to, da pošljemo tja samostanec jezuita, namreč o. Sodarja, in dva oo. kapucina ter druge meščane, ki so dobro razumeli in govorili slovenski jezik, da jih milo in prijazno odvrnejo od nameravanega razdejanja ter jim v mojem imenu objubijo, da bodo odškodovani, ako je navedena vdova kaj potirjala po vstaji. Tako se je imenovanim, tudi z jamstvom, posrečilo jih prepričati, da so se vrnili domov. Četudi bi se bilo dalo s silo razgnati mnogobrojne došlece, vendar pri obstoječih razmerah, ko smo sumili, da bo vstaja splošna, zagotavljam Vaše Veličanstvo, da smo smatrali to sredstvo za najboljšje.

Hoteli so se poslužiti tudi drugih pretevez, celo da poberejo v mestu ostalo kamenje razrušene Banelove hiše, ter so nekateri drzneži večkrat prišli zanašajoč se na sodelovanje drugih; pa tudi to smo s prijaznostjo odpravili. Zagotavljam Vaše Veličanstvo, da bi bilo prišlo do zelo težkih neredov vsa kokrat, kadar bi se poskušali upreti divjemu izbruhu predprošle združitve, ki se je udeležila z razrušenjem Banelove hiše najprej v mestu in potem v Števerjanu hiše barona Taccò, pri čemer so se hoteli v prvem slučaju lotiti drugih hiš v mestu, grozili celo moji, namestnikovi, in v drugem slučaju, da se vrnejo in pozovejo one, ki so šli iz mesta ter se napotili domov, nazaj za ponovno združenje, kakor so sklenili, kar bi brezdvomno tudi storili v času, ko nismo bili gotovi svoje črne vojske, pa tudi ne one iz Gradiške, ker so kmetje in so došli šele po razrušenju navedenih hiš. Tudi se je del gradiščanskih črnovojnikov javno izrazil, da niso prišli, da gredo na Tolmince v teh bremenskih zadevah, ampak bi Tolmince pozvali na pomoč, ako bi jih njih knez) njim naložil.

Po tej resnični razložitvi more Vaše Veličanstvo razumeti, v kakem položaju je bila naša moč, in da se nikakor ni bilo mogoče upreti niti pomagati oškodovancem zunaj mesta, razen z ukazi, izdanimi od mene, namestnika, pod kaznijo cesarske nemilosti, izgube življenja in blaga, da se ne pridružijo Tolmincem ter da z njimi ne govorijo, ampak izkažejo svojo dedno zvestobo in se celo uprejo, kakor so to storili nekateri iz Brd in se izkazali pokorne; in kdor ima le malo razsodnosti, bi predvidel, da bi se, — ako bi poskušali v vretju pobune kak odpor, potem ko so šli iz mesta, ko smo jim dovolili, kar so tirjali, to je konje in sol in pa zavtorjene osebe, kakor tudi v Solkanu ujete ljudi — iz neprevidnosti znova vnel ogenj in z razdraženostjo, ki smo jo odvrnili, vnelo maščevanje proti posameznikom in vsem. To se je izkazalo, potem ko smo izdali na prošnjo grofa Jerona della Torre in barona Taccò stroge ukaze Krmincem in družini vsem za obrambo hiš enega v Spesi, a

*) Gradiška je bila v tem času svoja kneževina pod knezi Eggenbergi 1647-1717.

enega v Krmincu, ko so Krminci in iz drugih vasi prišli k meni, namestniku, z izjavo, da se bodo — ker so jim tolminski pobunjenici žugali, da jim upropaste hiše in polja — branili na svoji lastnini, ter se ne morejo podati branit tujci, in resnično, jaz jim nisem vedel kaj ukazati na navedene mi razloge.

Da se torej izognemo škodi mesta in dežele, smo se odločili za zgoraj omenjena sredstva, med tem ko vsakdo ve, da bi v slučaju nove pobune, le-ta bila številnejša in nevarnejša, ker bi narod bil bolj oborožen. V tem slučaju bi svojo dolžnost storilo in plemstvo i meščanstvo, ali vedno v dvomu, da se ne more upirati, ker je mesto brez zidov in psov odprto.

Kar se pa tiče gonilnega vzroka te vstaje, ne moremo zamolčati Vašemu Veličanstvu, da je istinito beda in nezmožnost te grofije toliko, da moram po svoji dolžnosti to javiti Visokemu svetovstvu, poleg izsiljevanja dacjarjev pri iztirjevanju davščin.

To je stanje stvari, ki so se do zdaj vršile...

Gospodarstvo.

Tržaški blagovni trg

F. C. - V Trstu, 1. III. 1926.

Kolonijalno blago. - Poslovanje v kavi se je začetkom preteklega tedna pričelo z izrazito čvrsto tendenco, ki se pa ni mogla uveljavljati pri nadaljnjih borznih sestankih. Cene terminske kave so nazadovale za 22 lir pri 100 kg. Sobotni zaključki so bili: marec L 970-998, maj 960-964, julij 927-934, september 882-887, december 862-867. Gotovo blago je poskočilo za 10 L. Santos superior je nazadovalo za 10, a Rio srednje vrste za 20 lir. Notirala je: Santos prvovrstna L 1320-1370, ista Superior 1270-1320, ista navadna 1190-1270, ista nižje vrste 1140-1190; - Rio drobna L 1160-1210, ista good 1110-1160, ista srednja 1080-1110, ista navadna 1060-1080 za 100 kg. - Kakao je ostal neizpremenjen: Bahia L 575-600, Thomé 600-625. - **Dišave.** - Sladka skorja regina I.-IV. - L 2000-2200, zanzibarski klinčki 1250, španska paprika 700-900. Cena popru je v zadnjih dneh nazadovala za 400 lir pri metriskem stotu. Črni Singapore je notiral L 1440, beli 1740, batavski črni 1440, monokski beli 1760, Tellicherry 1700-2250 za metriski stot. Tendence v popru je izvanredno slaba in radi tega se pričakuje še nadaljnje padanje cen.

Žužno sadje in agrumi. - Stagnacija kupčije z južnim sadjem se nadaljuje. Tudi v tej panogi se opaža pomanjkanje likvidnega denarja. Kupčija, ki je bila z ozirom na bližajoče se velikonočne praznike koncem preteklega meseca navadna, se precej živahna, je sedaj popolnoma mrtva. Zdi se, da trgovci se niso prodali svojih božičnih zalog. Radi tega tudi nečijo dovoliti po producentih zahtevanih cen. Inozemstvo se še ni zganilo in za enkrat ni preveč naklonjeno visokim cenam. Zelo so poskočile smokve Calamata. To se je zgodilo radi velikega popraševanja od strani tvornic za izdelovanje kavnine prinesli. - Arahidi inozemski notirajo L 295-298, isti jedra 325; apuljski rožiči 105, sicilski 90, isti izbrani 95; dateljni Bassora Hal-lowe 350, smokve Calamata 330-340, iste jedline 380-400; barijski mandeljni (jedra) 2050-2075, sicilski 2100-2300, mol-fettski 1950 za 100 kg. - **Lešniki** - istrski 650-750, Kerassonda jedra 900-950, le-vantinski 910-950; bosanski orehi 280. **Suho grozdje.** - Calamata L 310, kandijsko Elemé v vrečah 260-280, isto v zabojih 280-295, kandijske sultanine v vrečah 650-700, iste v zabojih 700-800, smirnske sultanine v vrečah in zabojih L 750 do 900 za 100 kilogramov. - **Agrumi** 700-800, smirnske sultanine v vrečah in zabojih L 750-900 za 100 kg. - **Agrumi** so pod pritiskom številnih ponudb in ob pomanjkanju izvoza ponovno nazadovali. Siciljske pomaranče stanejo L 50-55, li-mone 80-88 za zaboj, sicilski mandarinji L 250-290 za 100 kg.

Žito in njegovi proizvodi. - Tendence v pšenici je ostala skozi cel pretekli teden nestanovitna. Inozemske ponudbe so precej velike. Poleg ameriškega blaga so ponujale svoje Madžarska, Nemčija, Rusija, Madžarska pšenica je ostala v ponudbi po 6.10 dolarjev (150 lir) franko državna meja. Postojna; nemško gotovo biago po 192, a ruska drobna pšenica po L 192 franko vagon Genova. Domača (italijanska) pšenica je pri L 191-198 franko nakladna postaja neizpremenjena. - **Koruzi.** - Kupčija popolnoma mrtva. Jugoslovnsko blago se trguje na bazi 160 dinarjev (70 lir) franko državna meja Postojna. Po rži in ječmenu nobenega popraševanja. Ta dva predmeta sploh ne notirata. Redki zaključki sploh ne prihajajo pri razvoju cen v poštev. **Mlinski proizvodi.** - Bela moka št. 00 L 270 do 275, št. 1 sup. - 255-260, št. 1 - 235-240, št. 2 A - 220-225, št. 2 B - 200-210, severno-ameriška Second clear L 180-190, ista First clear 200-210. - **Otrobi** debeli domaći 115, jugoslovnski 105, levantinski 100, drobni domaći 100-103, jugoslovnski 75-80, le-vantinski 78-82. - Tendence za vse vrste mlačna. - Oves tranzitni v vrečah L 107 do 108, ameriški plavajoči za tono 142 s h cif Trst.

Testenine - niso podvržene nikakemu valovanju cen. Neapoljsko blago stane L 200 do 240, extra 260-280, najfinejše 230-250, navadne vrste 210-230.

Slanina in mast. - V precejšnji meri je popustila emilijska mast. Za 20 lir pri stotu je nazadovala tudi domača preka-jena slanina. Ameriška slanina in mast neizpremenjeni. Tendence ne notira. Cene preteklega tedna so bile sledeče: Prekajena domača slanina L 980-1050, severnoame-riška v zabojih 900-980; emilijska mast v mehurjih 950-1050, centrifug. severnoame-riška v sodih 880-930 za 100 kg franko Trst.

Maslo in sir. - Cene masla so nazadovale pri stotu za 100 lir. Centrifugirano čajno maslo stane na debelo L 1850-2000, isto v štručah 1750-1900, navadno čisto 1650-1800, margarinirano 900-1150, mar-garina I. - 750-850, ista II. - 650-750, umetna mast za kuhinjo I. - 600-650; koko-sova mast v sodih 540-600. - **Sir** pariski 700-2100, ementalc 950-1450. **Sirizni**

1250-1500, gorgonzola 800-1200, isti svež 750-1300, sardski ovčji (fiore) 1200-1500. **Riža in sladkor.** - Riža se je pridalo v Italiji 6.300.000 metriskih stotov. Letošnja letina je bila tedaj za 385.000 stotov višja od one iz leta 1924. Producenti pa kljub obilni letini nečijo znižati cen. Opaža se sicer v kupčiji z rižem neka mlačnost, ki bi jo lahko istovetili s stagnacijo. Tržaški trgovci domnevaajo, da bo inozemstvo zblilo sedanje visoke cene. Riž italijanskega izvora notira: bleščeč extra L 245-250, bleščeč II. - 235-240, isti III. - 230-235, Carolina 325-395. Za 10 lir pri stotu je nazadovao Burma št. 2, ki stane L 190-195 za stot franko skladišče Trst. - **Sladkor** italijanskega izvora je ostal pri L 640-650 za metriski stot neizpremenjen.

Olje in olinatne pogače. - V Italiji se je letos pridelo okrog 9 milijonov stotov oljk napram 13.560.000 stotom v letu 1924. Letošnja produkcija oljkovega olja se do gibal okrog 1.600.000 hl. Pridelek bo tedaj za približno 30% nižji od onega iz leta 1924. Kupčija z oljkovim oljem je pa kljub slabši izpadli letini izvanredno mrtva in znanjuje se celo padajoča tendenca. Oljkovo olje najboljšje vrste stane 1010-1250, isto navadne vrste 960-1010, isto iz grških otokov 800-880, špansko 780-930, dalmatinsko 850-900, istrsko 900-960. Seza-movo olje (domači pridelek) 960-735, ara-hidovo inozemsko jedilno 620-680, isto domače 700-760 in cvetlično (soja) inozemsko L 560-620 za 100 kg. - **Olinatne** arahidove pogače (Rufisque) 105-109, se-zamove svetle 102-106 za 100 kg franko vagon tvornica.

Milo in sveže. - Kandijsko milo v zabojih od 50 kg L 420-480, marsiljsko I. - 430 do 500, isto II. - 400-460, barijsko I. - 420, domače I. - 400-450, navadno domače II. - 380-430, domače rumeno I. - 400-440, isto II. - 360-420 za 100 kg. - **Sveže:** Mira II. L 330-420, neapoljske 300-340.

Perutnina in jajca. - Dovozi perutnine niso bili preteklega tedna tako izdatni kakor navadno. Cene so radi tega poskočile za približno 30%, kar bi značilo okoli L 13.50 za kg. Jajca so se ponovno pocenila. Na debelo stanejo 50-55 stotink, a na drobno 60-65 za komad. Prvovrstna do-sežejo v izjemnih slučajih tudi 70 cent, za komad.

Volna. - Tržišče volne je precej mrtvo. Zahtevne trgovcev so postale zmernejše. Kupci pa nečijo plačevati zahtevanih cen, ki so še vedno višje nego inozemske. Uma-zana volna albanska stane L 11-12, dal-matinska 9-10, istrska 7-8, črnogorska 11-12, skadrška 11.50-12.50, črna in jag-nječa L 9-10 za kg. **Izprana volna:** alban-ska L 20-21, alepska 19-20, dalmatinska 20-21, istrska 19-20, črnogorska 20-21, macedonska črna 17-18, sardinska 19-20 za kg.

Kože. - Tendence v govejih kožah je z ozirom na slabo kupčijsko poslovanje z usnjem izvanredno mlačna. Tukaj navedene cene so večinoma nominalne. Volov-ske kože sveže in soljene do 30 kg L 650 do 660, iste nad 30 kg 700-720, telečje sve-že in soljene z glavo in dolgimi bedri in do 8 kg težine 1200-1250, telečjove in so-rodne v težini od 8-11 kg L 900-950, iste brez glave, a z dolgimi bedri (težina ista) L 1300-1350, iste okrogle brez glave in beder L 1400-1450 za 100 kg franko tržaška klavnica. **Kože divjačine.** - Strajk krz-narskih delavcev v Zedinjenih državah traja dalje. Razburjenje evropskih trgov-cov je radi tega izvanredno veliko. Iz no-benega kraja ni slišati kakih kupčijskih zaključkov. Trst kot komisijonar ne more prodati bosanskega, črnogorskega in al-banskega blaga. Sodi se, da leži v Trstu 10-12000 lisic in 2-3000 kun, katerih ni mogoče odati po nobeni ceni. Jul. Krajina je dala letos okrog 600-700 lisic, 500 kun belic in okoli 100 kun zlatic, ki se nahajajo večinoma nerazprodane v zalogah tržaških krznarskih trgovcev.

Vino. - V notranjosti države se belt ži večja aktivnost na pijenontskem, lacijskem, abruškem in sicilijskem vinskem tržišču. Kupčija se je začela obujati tudi na do sedaj najbolj zanemarenih trgih. Cene prvovrstnim vinom iz Piemonta in Toskane so poskočile. Tudi v Julijski Krajini bele-zimo živahneje popraševanje po našem domačem vinskem pridelku. Vinski trgovci in gostilničarji so se opogumili in prič-e-njajo polagoma kupovati našo domačo kapljico.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ulica Torre bianca 19 in ul. Raffineria 7

Tržaška kmetijska družba v Trstu ulica Torre bianca št. 19 ima v zalogi:

Semena: vsakovrstna poljska, vrtna in cvetlična, nemškega izvora.

Detelje: domače triletno in lucerne ali večje detelje, najamčne, brez predenice.

Trave: laške ljulke, francoske pahovke (klasnice in mačjega repa iz Nemčije)

Ročno orodje: vsakovrstno gospodarsko vrtno in poljsko orodje, kakor šape, motike, železne grablje, gnojne vile, drevesne skar-je, cepilne nože itd.

Orala, slamozevnice, nemških in čeških znamk.

Gospodarske stroje. Za vsakovrstne go-s-podarske stroje sprejema naročila in do-bavlja iz prve roke po najugodnejših po-gojih, ter daje na zahtevo navodila o ceni itd.

Gospodarska navodila vsake stroke do-bijo od strokovjaka v našem uradu.

Oves za seme iz Češke.

Tržaška kmetijska družba v Trstu na-znanja, da je dospel češki oves za seme in da smo razposlali vsem naročnikom po že-leznici do njihove zadnje postaje.

Tržaška kmetijska družba v Trstu, ulica Torre bianca 19. - Tel. 44-39.

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 1. marca Amsterdam od 992.50 do 1005 - Belgija od 112.75 do 113.25; Pariz 91.75 do 92.25 London od 121. - do 121.10; New York od 24.90 do 24.95; Španija od 3.9 - do 3.94; - Švicca od 478. - do 481. -; Atene od 36. - do 37. -; Berlin od 30. - do 30.95; -; Bukarest od 10.25 do 10.75

Praga od 78.70 do 78.75; Ogrska od 0.0347 do 0.0352; Dunaj od -356 do -354; Zagreb od 43.95 do 44.25.

Remontne obveznice 69.30.

VALUTE:

1. rest; 1. marca. - Avstrijske krona od 9.0347 do 9.0353; dinarji od 43.75 do 44.25; dolarji od 24.75 do 24.9; novi po 20 frankov od 95. - do 96 -

ant švicar od 120.75 do 121. -.

DAROVİ

- Veselo omizje je nabralo v nedeljo za Klub Esperantistov L 36.40. Posnemajte! Pristrčna hvala.

- Mesto cvetja na grob pok. Zofije Abram daruje družina Lenardon, Brande-sia L 6 za Dijaško matico. Denar hrani u-pravništvo.

- Ker ni hotel g. Kravos sprejeti določe-ne sodniške pristojbine daruje S. K. Val L 10 za «Solsko društvo». Denar hrani u-pravništvo.

- Za fond «Istarske Riječi»: Na dan Sv. Save na predlog Dragotina Bordona se je nabralo v ožji družbi istrskih domolju-bov v Šiški (gostilnja pri Zvonku) 335 di-narjev za fond «Istarske Riječi». Da bo anesek malo večji, je gostilničar Zvonko dodal 100 Dinarjev. Živeli darovatelji!

Spominjajte se ob vsaki priliki 'Dijaške Matice'

Predno nabavite kuhinjske potrebščine, obiščite dobroznano trdko **IVAN KERŽE** v Trstu, Piazza San Giovanni št. 1 ki ima vedno v zalogi kuhinjske potrebščine vseh vrst aluminija, emajla, porcelana, steklenine itd., pripravne tudi za priložnostna darila. 192 - Prepičajte se o nizkih cenah in točni posrežbi -

Zaloga neprekosljivih ŠIVALNIH STROJEV I. R. I. Mundlos **CERVELLINI** Trst - Via Muratti - Trst 4 Tip „Central“ s tuljavo, pedalom, podstavkom L 620. - z jamstvom 160

JAKOB BEVC urarna in zlatarna Trst, Campo S. Giacomo 5 Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah, bron plačuje višje kot vsi drugi. Zaloga raznovrstnih ur in zlatnine. (255)

Zdravnik za zobe in usta Dr. Lojz Kraigher sprejema vse dni v tednu v Gorici na Travniku št. 20 ob sobotah in nedeljah pa tudi v Ajdovščini št. 146 nasproti ljudskemu vrtu (190)

Zaloga domačih vin. imajo najboljši uspek Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine **Viale XX settem-bre 14** (prej Acquedotto) na drobno in za družine **V. a. Giuliani 32.** Telef. 2-41 Priporoca se lastnik **FR. ŠTRANCAR.** (47)

TISKARNA 'EDINOST' v TRSTU

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejem, stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, črkami, Lynotype, stereotiplo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ulica S. Francesco d'Assisi 20

IZŠEL JE: Roman v treh delih MOČ PRETEKLOSTI Spisala V. J. Križanovska. Iz ručine prevedel IVAN VOUK. Cena L 6.-, po pošti priporočeno L 7.40. V inozemstvo L 9.40 proti vnaprej poslanemu znesku. Roman je iz-dala iz založila Tiskarna Edinost. - Prodaje: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/L. - Knjigarna J. Štoka, Via Milano 37 in Žen. dobr. udruženje v Trstu. Nar. Knjigarna, Gorica, Carducci 7. - Kraigher Josip. Postojna. Vezano v originalne platnice (cena L 10.-) se dobi v knjigarni STOKA.

JAKOB PERHAUC velika zaloga vina, žganja in likerjev ustanovljena leta 1896

Trst, Via S. T. Xidias 6, telefon 2-66 Vedno v zalogi in po ceni izven vsake kou-kurence: pristen istrski troplinovec, kraški brinjevec, kranjski slivovec. Lastni izdelki: šumeča vina kot šampanjec, su-meči istrski refošk, Lacrima Cristi in druga. Specialiteta: Jajči konjak in Crema marsala te-taznovrstni likerji in sirupi, kakor tudi PRISTNI MALINOVEC itd. (671)

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E kun, zlatič, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, va-veric, krtoev, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 15 Sprejemajo se pošiljkatve po pošti

Tržaška posojilnica in hranilnica registrirana zadruga z omejenim poročtvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torrebianca 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje po 4% večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema „Dinarje“ na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. Davak od vlog plača zavod sam. Daje posojila na vknjižbe, menice, zis-tave in osebne kredite. - Obrestna mera po dogovoru. Na razpolago varnostna celica (saša) Uradne ure za stranke od 8 1/2 do 13 In od 16 do 18 Ob nedeljah je urad zaprt. Štev. telef. 25-67.

Najstarejši slov. denarni zavod

oglasil v „Edinosti“

imajo najboljši uspek